

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๔๔๖.๒/

มค ๕๗

23 ส.ค. 2559

จัดเข้าวาระ.....

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รับที่ ๗/๑๐

วันที่ ๖ ๖ ๖๖ เวลา ๑๐:๑๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา
เรื่องที่ ๕

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล)๒๙๗๖๖ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล)๘๒๑๖ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘
๓. หนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๔๔๖.๒/๑๕๑๙ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายภาษีสรรพสามิต พ.ศ. และร่างประมวลภาษีสรรพสามิตรวม ๒ ฉบับ ไปเพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเสร็จแล้ว และได้ปรับปรุงรูปแบบของกฎหมายจากร่างประมวลภาษีสรรพสามิตเป็น “ร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.” เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาของร่างกฎหมายที่มีการปรับปรุงใหม่ โดยรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเป็นฉบับเดียว ซึ่งรวมทั้งสินค้าสุรา ยาสูบ และไฟ ที่เป็นสินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตเช่นเดียวกัน และโดยที่บทบัญญัติในแต่ละส่วนมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน จึงสามารถจัดทำในรูปแบบของร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. เพียงฉบับเดียวได้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอให้กระทรวงสาธารณสุขเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุขได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนชี้แจงดังนี้

๑. ตามหนังสือที่อ้างถึง ๓ กระทรวงสาธารณสุขได้เสนอความเห็นไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สืบเนื่องจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือที่อ้างถึง ๒ แจ้งว่า กระทรวงการคลังได้เสนอร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายภาษีสรรพสามิต พ.ศ. เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอให้กระทรวงสาธารณสุขเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยกระทรวงสาธารณสุขได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายภาษีสรรพสามิต พ.ศ. จำนวนทั้งสิ้น ๑๔ ประเด็น และเห็นควรให้มีการทบทวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวตามความเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตของกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากในขั้นการพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนี้ของกระทรวงการคลังนั้น กระทรวงสาธารณสุขมิได้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือได้แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแต่อย่างใด และเพื่อให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีความชัดเจน ครบถ้วน และไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงสาธารณสุขที่มีเนื้อหาสาระบางประการเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายภาษีสรรพสามิต พ.ศ.

๒. กระทรวงสาธารณสุข ...

๒. กระทรวงสาธารณสุขได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ซึ่งผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเปรียบเทียบกับความเห็นหรือข้อสังเกตทั้ง ๑๔ ประเด็นข้างต้นแล้ว ปรากฏว่า ใน ๑๔ ประเด็นดังกล่าว มีอยู่ ๕ ประเด็นที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นหรือข้อสังเกตของกระทรวงสาธารณสุข ในการนี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในภายภาคหน้า เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ยังมีเนื้อหาบางประการที่ยังขาดความชัดเจน ซ้ำซ้อน และไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองป้องกันสุขภาพอนามัยของประชาชนจากผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ถือเป็นสินค้าที่มีพิษภัยและส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้บริโภคและผู้ที่อยู่ใกล้เคียง รวมถึงเป็นต้นเหตุของปัญหาทางสังคมมากมายหลายประการ และขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. โดยจะเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยนำเนื้อหาสาระของกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับมาปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติม แล้วนำมารวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน เนื่องจากกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับมีการบังคับใช้มาเป็นเวลายาวนานกว่าสิบปีแล้ว ผู้ประกอบการธุรกิจยาสูบได้มีวิวัฒนาการด้านการตลาดใหม่ๆ รวมทั้งมีผลิตภัณฑ์ยาสูบชนิดใหม่ๆ ออกสู่ตลาด ทำให้มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและสอดคล้องกับกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (Who Framework Convention on Tobacco Control ๒๐๐๓) ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขจึงขอเสนอความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ดังนี้

(๑) ตามร่างมาตรา ๖ (๒) แห่งร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ที่บัญญัติให้อธิบดีกรมสรรพสามิตมีอำนาจออกระเบียบการปฏิบัติในเรื่องการบรรจุภาชนะ ชนิด และลักษณะของภาชนะ การระบุข้อความหรือเครื่องหมายบนภาชนะ และการแสดงปริมาณสินค้าที่บรรจุในภาชนะนั้น

เนื่องจากร่างมาตรา ๖ (๒) เป็นบทบัญญัติที่มีความมุ่งหมายที่จะใช้กับสินค้าทุกประเภท จึงเป็นที่ชัดเจนว่าผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ย่อมตกอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วย เช่นนี้แล้ว ร่างมาตรา ๖ (๒) จึงมีความซ้ำซ้อนและไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการระบุข้อความหรือเครื่องหมายบนภาชนะ เนื่องจากมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแสดงฉลากและข้อความในฉลากของผลิตภัณฑ์ยาสูบ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นอกจากนี้ การที่ประเทศไทยจะกำหนดมาตรการทางกฎหมายใดๆ เกี่ยวกับหีบห่อ บรรจุภัณฑ์ ฉลาก เครื่องหมาย รวมถึงข้อความต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ควรคำนึงถึงหรือย่อมต้องกำหนดให้มีความสอดคล้องและต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (Who Framework Convention on Tobacco Control ๒๐๐๓) ด้วยเช่นกัน ซึ่งกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (Who Framework Convention on Tobacco Control ๒๐๐๓) ได้กำหนดให้รัฐภาคีใช้มาตรการทางกฎหมายดังนี้ เช่น

มาตรา ๑๑ ได้กำหนดให้หีบห่อ ฉลาก เครื่องหมาย รวมถึงข้อความต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ต้องไม่เป็นการส่งเสริมให้มีการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบด้วยวิธีการอันมีลักษณะเป็นเท็จ ทำให้เข้าใจผิด หรือหลอกลวง เกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ ผลกระทบต่อสุขภาพ หรืออันตรายที่เกิดจากการบริโภค อีกทั้ง บรรจุภัณฑ์หรือ ฉลากของผลิตภัณฑ์ยาสูบต้องแสดงคำเตือนด้านสุขภาพและระดับอันตรายของผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยต้องมี ขนาดใหญ่ ชัดเจน เห็นและอ่านได้ง่าย อีกทั้งต้องมีการหมุนเวียน และควรมีขนาดภาพคำเตือนร้อยละ ๕๐ หรือมากกว่า

มาตรา ๑๕ ของหรือบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยาสูบเพื่อการขายปลีกและการขายส่ง ภายในประเทศ ต้องระบุข้อความ “ขายภายใน (ชื่อประเทศ ภาค จังหวัด หรือชื่อเขตการปกครองอื่น) เท่านั้น” นอกจากนี้ ข้อมูลบนหีบห่อหรือเครื่องหมายต้องปรากฏอยู่ในรูปแบบที่อ่านได้ หรือในภาษาหลักของประเทศ ภาคนั้น

ดังนั้น จึงขอเสนอให้มีการแก้ไขความในร่างมาตรา ๖ โดยเพิ่มเนื้อหาความว่า “ภายใต้บังคับ แห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น” ก่อนขึ้นความในวรรคแรกของร่างมาตรา ๖ หรือเพิ่มเนื้อหาความว่า “ความใน (๒) มิให้ใช้บังคับกับสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ยาสูบและสุรา” เป็นวรรคสองของร่างมาตรา ๖ เพื่อให้กฎหมาย ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของหีบห่อ บรรจุภัณฑ์ ฉลาก เครื่องหมาย รวมถึงข้อความต่าง ๆ ของสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน และสอดคล้องกัน

(๒) ตามร่างมาตรา ๑๐๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ที่ให้สิทธิแก่ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมได้รับคืนหรือยกเว้นภาษี กรณีที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมบริจาคสินค้าแก่ประชาชน ส่วนราชการ หรือองค์กรสาธารณกุศล เนื่องจาก มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ห้ามมิให้มีการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบในลักษณะเพื่อทำให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบแพร่หลายหรือเป็นการ จูงใจให้สาธารณชนเสพผลิตภัณฑ์ยาสูบ ประกอบกับการกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การ อนามัยโลก (Who Framework Convention on Tobacco Control ๒๐๐๓) มาตรา ๕.๓ และแนวปฏิบัติ (Guideline) ตามมาตรา ๕.๓ ได้กำหนดแนวปฏิบัติซึ่งรัฐภาคีต้องตระหนักและดำเนินการให้เกิดผลในทาง ปฏิบัติ โดยได้กำหนดข้อควรปฏิบัติที่สำคัญไว้ประการหนึ่งคือ หลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ที่อาจเกิดขึ้นกับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงห้ามให้สิทธิพิเศษใดๆ แก่อุตสาหกรรมยาสูบ นอกจากนี้ มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ห้ามมิให้มีการขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยการเสนอสิทธิประโยชน์ หรือโดยแจกแถมในลักษณะเป็นการจูงใจสาธารณชนให้ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แม้ว่าการมีของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะยังไม่มีพันธกรณีตามกฎหมายระหว่าง ประเทศที่กำหนดข้อปฏิบัติในการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ที่อาจเกิดขึ้นกับ ส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการห้ามให้สิทธิพิเศษใดๆ แก่อุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่นเดียวกับกรณีของผลิตภัณฑ์ยาสูบก็ตาม แต่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบต่างก็เป็นสินค้าที่ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนไม่ต่างกัน ซึ่งรัฐจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการในการ ควบคุมสินค้าทั้งสองประเภทดังกล่าวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ยาสูบและ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ภายใต้บังคับของร่างมาตรานี้ด้วย ดังนั้น จึงขอเสนอให้มีการเพิ่มเติมความในร่าง มาตรา ๑๐๗ โดยเพิ่มเนื้อหาความว่า “บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับสินค้าประเภทสุราและยาสูบ” เพื่อให้การให้สิทธิแก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมในการที่จะได้รับคืนหรือยกเว้นภาษีตามร่างมาตรานี้ สอดคล้อง และไม่ขัดแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ ยาสูบรวมถึงพันธกรณีของไทยภายใต้องค์การอนามัยโลกด้วย

(๓) ตามร่างมาตรา ๑๕๒ แห่งร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. คำนิยาม คำว่า “สุรา” ที่กำหนดให้ “สุรา” หมายความว่ารวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุรา แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรี นั้น

เนื่องจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรี ถือเป็นสารเสพติดประเภทหนึ่ง ซึ่งสามารถที่จะชักจูงใจเด็กและเยาวชนให้สามารถทดลองดื่มได้โดยง่าย อันจะนำไปสู่การเสพติดที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น หากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรีนั้นไม่เข้าข่ายนิยามคำว่า “สุรา” เช่นนี้แล้ว เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรีก็จะไม่ถูกควบคุมตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามมาตรา ๓ ที่กำหนดให้ “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดมาตรการเพื่อควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้หลายมาตรการด้วยกัน ดังนั้น จึงขอเสนอให้ตัดคำว่า “แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรี” ออกจากคำนิยามของคำว่า “สุรา” เพื่อให้กระทรวงสาธารณสุขสามารถใช้มาตรการทางกฎหมายเข้าไปดำเนินการกับเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรีได้

(๔) ตามร่างมาตรา ๑๕๘ แห่งร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. กรณีผู้ขายทำการเปลี่ยนแปลงสุรานั้น ขอเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของร่างมาตราดังกล่าวไว้ว่า “ห้ามมิให้ผู้ขายสุราทำการเปลี่ยนแปลงสุราโดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลงหรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” เพื่อเป็นการกำหนดมาตรการควบคุมสุราในด้านการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับมาตรการควบคุมสุราในด้านการจัดระเบียบสังคม เพื่อให้เกิดการบูรณาการ ไม่เกิดการขัดแย้งกัน และลดปัญหาการขัดกันของกฎหมาย ซึ่งตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ได้กำหนดมาตรการควบคุมเกี่ยวกับวิธีการหรือลักษณะในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ และปัจจุบันการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีเหล้าปั่นนั้น ส่งผลกระทบให้เกิดการชักจูงใจเด็กและเยาวชนรวมถึงสุขภาพสตรีให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นจำนวนมาก อันก่อให้เกิดปัญหาสังคมอย่างมากมาย

อีกทั้ง กรณีดังกล่าวนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ ได้มีความเห็นในกรณีคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีนโยบายควบคุมการขายเหล้าปั่นและสิ่งเสพติดมอมเมาเยาวชน กล่าวในรายการ “คืนความสุขให้คนในชาติ” ออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย วันศุกร์ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ เวลา ๒๐.๒๐ น. โดยสั่งการให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาถึงมาตรการควบคุมสิ่งเสพติดที่มอมเมาเยาวชนซึ่งได้รับการร้องเรียนมาเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาสังคมที่ปัจจุบันยังไม่มีกฎระเบียบหรือกฎหมายในการควบคุม เช่น เหล้าปั่นที่จำหน่ายมอมเมาเด็ก เยาวชน และสตรี โดยปัญหานี้ติดขัดเรื่องข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ที่กำหนดห้ามทำการเปลี่ยนแปลงสุรา โดยเอาสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลงหรือเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เว้นแต่ผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ร่างประกาศา ที่กำหนดห้ามขายเหล้าปั่น ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจ

ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นอนุบัญญัติ จึงไม่สามารถออกมาตรการที่ขัดกับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้ ซึ่งกรณีนี้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้โดยเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าว ถึงแม้จะสามารถเปลี่ยนแปลงสุราได้ในกรณีที่ผู้ซื้อร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น แต่ยกเว้นในกรณีที่มิกฎหมายอื่นกำหนดไว้โดยเฉพาะ หรือภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาร่องเหล้าป่นได้

(๕) ตามร่างมาตรา ๑๔๑ แห่งร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. กรณีการลงโทษผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรานั้น ขอเสนอให้เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย โดยเพิ่มเติมข้อความว่า “ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตตามหมวดนี้ ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามข้อกำหนดในใบอนุญาต หรือตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้ผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้มีกำหนดไม่เกินครั้งละหกเดือน” เพื่อเป็นการกำหนดมาตรการควบคุมสุราในด้านการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับมาตรการควบคุมการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบและมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านการจัดระเบียบสังคม เพื่อให้เกิดการบูรณาการ ไม่เกิดการขัดแย้งกัน และลดปัญหาการขัดกันของกฎหมาย

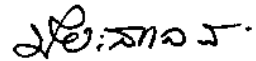
(๖) แม้ว่าผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะเป็นสินค้าที่รัฐมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีจากสินค้าทั้ง ๒ ประเภทดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็เป็นสินค้าที่รัฐมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อใช้ในการควบคุมการบริโภคและจำกัดการเข้าถึงสินค้าทั้ง ๒ ประเภทดังกล่าวเป็นการเฉพาะด้วยเช่นกัน เนื่องจากผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความมาตรการทางกฎหมายต่างๆ เพื่อควบคุมการบริโภคสินค้าทั้ง ๒ ประเภทดังกล่าว และมาตรการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดมาตรการหนึ่ง คือ มาตรการทางภาษี ดังนั้น จึงขอเสนอให้การกำหนดอัตราภาษีสรรพสามิตเกี่ยวกับยาสูบและสุราตามบัญชีท้ายประมวลนั้น ให้ปรับเพิ่มอัตราภาษียาสูบและสุราตามอัตราเงินเฟ้อของประเทศ เนื่องจากมาตรการทางภาษีถือเป็นมาตรการที่สำคัญและเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการลดอุปสงค์ของผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อันจะส่งผลให้อัตราการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนลดลงอย่างเป็นรูปธรรม

(๗) เนื่องจากผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสินค้าที่รัฐใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคและจำกัดการเข้าถึงสินค้าทั้ง ๒ ประเภทไว้เป็นการเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นด้านโฆษณาและส่งเสริมการขาย การจำกัดอายุของผู้ซื้อ การกำหนดสถานที่หรือบริเวณที่ห้ามจำหน่ายหรือห้ามบริโภค รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแสดงฉลากและข้อความในฉลาก ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความขัดแย้งหรือซ้ำซ้อนกันของกฎหมาย ซึ่งย่อมส่งผลไปถึงการบังคับใช้กฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายหลายฉบับ และประการที่สำคัญคือเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและถูกต้องของประชาชนทั่วไป จึงขอให้มีการเพิ่มมาตราในร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. โดยมีความว่า “เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของประชาชน สินค้าใดมีกฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติให้ต้องดำเนินการอย่างใดเป็นการเฉพาะไว้แล้ว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการทบทวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามความเห็น
ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.
มีความชัดเจน ครบคลุม และไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายฉบับอื่นที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิยะสกล สกลสัตยาทร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค

ศูนย์กฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๓๓๑๘

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๓๓๒๒